

336/1

KISWAHILI

PAPER 1

(INSHA NA UFUPISHO)

MOCK 2024

2HRS

MEBU EXAMINATIONS CONSULT

Uganda Certificate Of Education

MOCK ASSESSMENTS 2024

LUGHA YA KISWAHILI

INSHA NA UFUPISHO

MUDA: SAA MBILI (2HRS)

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

Karatasi hii ina sehemu mbili **A** na **B**

Jibu **maswali mawili** kwa **ujumla**

Sehemu **A**, katika sehemu hii kuna maswali **mawili** chagua **moja**.

Sehemu **B** ni ya lazima kwa watahiniwa **wote**.

SEHEMU A (INSHA)

AMA

- a) Kila wakati majengo ya shule hasa kwa madarasa mna karatasi na takataka ya aina nyingi ambayo huwa inatupwa hata na kwenye mazingira ya shule. Kila wakati mwalimu mkuu wenu huwaambia kutunza usafi wa mazingira lakini mnamtilia pamba kwa masikio. Wewe kama mwanafunzi mzuri, toa ujumbe mwafaka kwa shule hii kuhusu suala hili.

AU

- b) Vijana wa kwetu si vijana tena. Kuanzia asubuhi kulewa chakali. Juzi askari wa polisi aliwapata kwenye kikundi wakila majani majani wakafungwa jela kwa siku mbili. Hali hii mbovu hapana. Ni ushauri gani unawapa vijana wanaotumia madawa haya wewe kama kijana.

SEHEMU B (UFUPISHO)

2. Soma stori hii kisha uifupishe kwa maneno themanini (80).

Wanyama wa pori wanapendeza sana. Ona vile twiga hufanana, na Yule wa rangi mbili yaani pundamilia. Juzi Uganda kama nchi imeingiza pesa nyingi sana kutoka kwa utalii. Watalii walitoka katika nchi kama Uingereza, Ujerumani, Ufaransa na Uhispania.

Wanyama hawa wanaleta pesa nyingi sana katika uchumi wanachi. Watu wengi wamepata kazi mkiwemo vijana, wazee na watoto. Wanyama pia wanaeleza saa kwa kupiga kelele. Wanyama hawa wa pori wanaliwa na wengine kama nyama. Vilevile, pembe za ndovu na wanyama wengine hutusaidia kupata shinikizo tunazovalia kwa blauzi na shati.

Kuna wanyama wa nyumbani na ndege pia kama nguruwe, ng'ombe, punda, ngamia, mbuzi, sungurakuku, bata, batamzinga, mbwa, njiwa, jogoo na kondoo. Wanatupa nyama kama ng'ombe. Mbwa anasaidia na ulinzi kwa sababu hubweka bwe bwe. Jogoo hutusaidia kueleza saa, kuku hutupa vifaranga. Baada ya kuwauza wanatupa pesa kama kuku, mbuzi, na kadhalika. Wanyama hawa hutusaidia kuzawadi watu, kulipa mahali pamoja na kupatia mtu jina. Wanyama wa nyumbani wanatupa samadi baada ya kuoza, tunaitumia shambani. Tunaweza kula nyama bila kuchoka kila wakati.

Punda, ngamia na farasi hubeba mizigo na pia wanatusaidia katika usafiri wa watu kutoka sehemu moja hadi nyingine. Kondoo hutupa sufu ya kupamba wakati wa sherehe. Aidha, ndege kama kuku na bata wanataga mayai yaliyo na protein ya hali ya juu. Manyoya ya kuku yanasaidia kama pambo. Kinyaunyau anasaidia kufukuza panya nyumbani. Ni jambo la busara kila mtu kufuga wanyama au ndege nyumbani aweze kunufaika kwa njia moja au nyingine.

Wanyama hawa wote huharibu mashamba ya watu kupitia kukanyagana kula mimea. Huletea watu magonjwa. Hakuna kizuri kisicho na dosari kwa kweli wanyama na ndege nyumbani hupiga kelele kwa binadamu. Ingekuwa bora kila mtu kujihadhari na athari hasi za wanyama hawa na ndege ili watunufaisha sote kama wanauganda.

MWISHO